

TAKIS
WÜRGER

Neuvěřitelně
laskavý román, ač
vypráví o pomstě.

*Westdeutsche
Zeitung*

ROMÁN

KLUB
HOST

Takis Würger
Klub

TAKIS
WÜRGER

ROMAN

KLUB

BRNO 2019

Der Club

Copyright © 2017 by Kein & Aber AG Zurich — Berlin

All rights reserved

Translation © Iva Kratochvílová, 2019

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2019
(elektronické vydání)

The translation of this work was supported by
a grant from the Goethe-Institut

Překlad této knihy podpořil Goethe-Institut

ISBN 978-80-7577-933-5 (PDF)

ISBN 978-80-7577-934-2 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-935-9 (MobiPocket)

Autor upozorňuje, že jména postav a institucí v tomto románu nemají nic společného se skutečností.

Nejedná se o pravdivý příběh.

Pokud existují reálné osoby a instituce se stejnými jmény a vlastnostmi jako v tomto románu, jde o naprostou náhodu.

Pro Mili

Hans

Na jihu Dolního Saska se rozkládá lesnaté pohoří Deister. Stával tam dům z pískovce, původně v něm bydlíval lesník a potom se řetězcem náhod a za úvěr z banky stal majetkem manželského páru, který se tam nastěhoval, aby paní měla kde v klidu umřít.

Sužovala ji rakovina, desítky maličkých karcinomů roztroušených v plicích, jako by jí do nich někdo vystřelil z brokovnice. Taková rakovina se nedá operovat a lékaři říkali, že nevědí, kolik času ženě ještě zbývá. Její muž architekt se proto vzdal práce a zůstal s ní doma. Když otěhotněla, onkolog jí doporučil potrat. Gynekolog řekl, že rodit může i pacientka s rakovinou plic. Porodila drobného, hubeného kojence s křehkými údý a hustými černými vlasy. Muž a žena zasadili za domem třešeň a synovi dali jméno Hans. Ten syn jsem já.

V mé nejranější vzpomínce ke mně maminka běží bosky přes zahradu. Má na sobě žluté lněné šaty a na krku řetízek z červeného zlata.

Když vzpomínám na první roky svého života, je vždycky pozdní léto a připadá mi, že rodiče pořádali

spoustu slavností, při nichž dospělí pili pivo z hnědých láhví a my děti limonádu, která se jmenovala Schwip Schwap. Během takových večírků jsem pozoroval, jak si ostatní děti hrají na honěnou, připadal jsem si skoro jako normální kluk a zdálo se mi, že se mamince z obličeje vytratil stín, což ale možná způsobovalo světlo táboráku.

Většinou jsem se na ostatní díval ze zadního kouta zahrady, kde se popásal náš kůň. Chtěl jsem ho chránit, protože jsem věděl, že se bojí cizích lidí a nemá rád, když ho zkoušejí pohladit. Byl to anglický plnokrevník, kdysi to býval závodní kůň a maminka ho koupila od koňského řezníka. Jakmile uviděl sedlo, začal vyhazovat. Jako malého mě maminka vozila na jeho hřbetě, později jsem na něm sám jezdil po lese, držel jsem se jen stiskem stehen. Někdy jsem v noci vyhlédl ze svého pokoje do zahrady a poslouchal, jak maminka s koněm mluví.

Maminka znala v lese každou bylinku. Na bolení v krku mi vždycky uvařila sirup z medu, mateřídoušky a cibule a nemoc zmizela. Jednou jsem se jí svěřil, že se bojím tmy, vzala mě za ruku a šli jsme do nočního lesa. Řekla, že by nemohla žít s neustálým pomyšlením na to, že se bojím, což mě trochu zneklidnilo, protože strach jsem míval často. Nahoře na cestě vedoucí po hřebeni slétaly z větví světlušky a sedaly mamince na ramena.

Každý večer jsem přes prkna v podlaze dětského pokoje slýchal její kašel. Ten zvuk mi pomáhal usnout.

Rodiče mi oznámili, že rakovina přestala bujet, ozarování, které mamince naordinovali po porodu, bylo úspěšné. Zapamatoval jsem si slovo „remise“, přestože jsem nevěděl, co znamená. Ale podle toho, jak se maminka dívala, když ho vyslovila, to bylo něco dobrého. Řekla mi, že jednou umře, ale že nikdo neví kdy. Věřil jsem, že dokud se nebudu bát, bude žít.

Nikdy jsem si nehrál. Trávil jsem čas tím, že jsem pozoroval svět. Odpoledne jsem chodíval do lesa a sledoval, jak se pohybují listy, kterých se dotýká vítr. Někdy jsem sedával vedle tatínkova ponku, přihlížel jsem, jak soustruží dubové dřevo, a číchal vůni čerstvých hoblin. Objímal jsem maminku, zatímco vařila marmeládu z bílého rybízu, a s uchem na jejích zádech jsem poslouchal, jak kašle.

Do školy jsem chodil nerad. Abecedu jsem se naučil rychle a čísla mě bavila, protože byla tajuplná, ale zpívat písničky nebo vyrábět kytky z kartonu mě nudilo.

Teprve když jsme v hodinách němčiny začali psát příběhy, pochopil jsem, že by mi škola mohla něco dát. Psal jsem texty o lese a maminčiných návštěvách u lékaře a díky těm příběhům mi svět už nepřipadal tak cizí, umožňovaly mi vytvářet řád, který jsem jinak postrádal. Za kapesné jsem si koupil deník a začal si do něj každý večer zapisovat. Nevím, jestli jsem byl šprt, ale pokud ano, bylo mi to jedno.

Ve škole byly různé skupiny: holky, fotbalisti, házenkáři, kytaristi, ruští Němci, kluci bydlící v krásných bílých domech na kraji lesa. Já jsem neměl rád žádný míčový sport a nehrál jsem na žádný nástroj, nebydlel v žádném z těch bílých domů ani nemluvil rusky. O přestávce se u mě zastavovaly holky, a když to viděli kluci z mé třídy, smáli se mi, takže jsem se často raději schovával za akvárium, kde jsem mohl být sám.

Na moje osmé narozeniny maminka poprosila ostatní rodiče, aby k nám přivedli své děti. Tiše jsem seděl, celý rozčilený jsem upřeně zíral na mramorovou bábovku na stole a přemýšlel o tom, jestli se ty děti budou se mnou kamarádit. Po svačině jsme hráli na schovávanou. Utekl jsem do lesa a vylezl na kaštan. Tady mě nenajdou, říkal jsem si s radostí. Zůstal jsem tam celé odpoledne a domů se vrátil až večer. Byl jsem pyšný, že mě nikdo nenašel, a ptal jsem se rodičů, kde jsou ostatní děti. Maminka řekla, že můj úkryt byl až moc dobrý, a vzala mě do náručí. Mé úkryty budou asi nadosmrti až moc dobré.

Když mi bylo deset, kluci o přestávkách často hráli s míčem hru, kterou si sami vymysleli, tak násilnou a tupou, jakou si můžou vymyslet jenom duševně nemocní nebo děti. Šlo při ní o to pronést míč až na druhou stranu hřiště a hráči druhého mužstva vám v tom směli bránit všemi prostředky. Jednoho dne, nedlouho před velkými prázdninami, dostal jeden kluk příušnice a zůstal doma. Potřebovali místo něho náhradníka

a zeptali se mě, jestli nechci hrát s nimi. Z toho pomyslení mě zachvátila panika, protože kluci se potili a já cizí pot nesnášel, a navíc jsem věděl, že neumím chytit míč. Odmítl jsem, ale oni řekli, že beze mě nemůžou hrát. Pár minut jsem tedy pobíhal sem a tam po trávě a těšilo mě, jak dobře se mi daří vyhýbat se situaci, kdy bych musel vzít míč do rukou. Jeden spolužák se na mě rozkřičel, ať se trochu snažím, jinak kvůli mně všichni prohrají. Vzápětí se mým směrem rozběhl s míčem jeden protivník, chodil už do osmé třídy a byl o hodně silnější než já. Vždycky jsem býval drobný a tenhle kluk hrál ragby v zemském výběru a teď se valil přímo na mě. Rychle jsem se rozmyslel, kde má to tělo, jež se na mě řítí, své nejslabší místo, celou vahou jsem vyskočil proti jeho pravému kolenu a rozkopl mu čěšku. Pak jsem vedle toho kluka klečel a opakoval mu, že mě to mrzí. Což on asi neslyšel, protože hlasitě brečel. Potom ho odvezla sanitka a jeho kamarádi mě chtěli zmlátit, tak jsem utekl, vylezl na topol a usadil se nahoře do tenkých větví. Nikdy jsem neměl strach, že bych mohl spadnout. Dole se shromáždily děti a házely po mně hroudami hlíny, které si přinášely z blízkého pole.

Když jsem přišel ze školy domů, už na mě čekal tatínek, stál v dílně a brousil dřevo. Mezitím mu totiž volal ředitel. Celou dobu jsem si říkal, že to všechno nebylo tak zlé, vždyť se mi přece nic nestalo, ale jen co jsem zahlédl tatínka a věděl, že jsem v bezpečí, rozplakal jsem se. Objal mě a já si oškrabával z košile zaschlou hlínu.

Tatínek byl tak trochu jako já, dost mlčenlivý, a vůbec si nevzpomínám, že by někdy hrál nějakou míčovou hru. Byl ale taky jiný než já, rád se hlasitě a dlouho smál a smích mu nakreslil do kůže vrásky. Toho dne položil po večeri mezi talíře boxerské rukavice z černé hovězí kůže. Řekl, že většinou je všechno v životě šedé, ale někdy existuje jenom dobro a zlo, a když silnější ubližují slabšímu, je to špatně. Dodal, že mě ráno přihlásí do sportovního oddílu. Vzal jsem rukavice a ohmatával jejich měkkou kůži.

Rodiče měli v těch týdnech návštěvu z Anglie, u stolu s námi sedávala mamčinina nevlastní sestra, která skoro nemluvila německy a většinu dní prochodila po lese. Měl jsem ji rád, přestože jsem jí špatně rozuměl, když něco vykládala. Maminka mi vysvětlila, že její nevlastní sestra to nemá v hlavě v pořádku a já na ni mám být hodný, tak jsem ji každý den u kachního rybníčku natrhal kytku blatouchů a postavil jí je na noční stolek a jednou jsem ze stromu u kostela ukradl jablko, které bylo velké jako obě moje pěsti, a strčil jsem jí ho pod polštář, aby ho tam našla.

Až do osmi let jsem žádnou tetu neměl. Potom mi umřel dědeček a maminka se dozvěděla, že má nevlastní sestru, která žije v Anglii.

Teta přišla na svět následkem nějaké aférky, dědeček ji nikdy nepřijal za dceru. Po jeho smrti se ale maminka s tetou dokázaly nějak sblížit, přestože byly každá doce-la jiná. Začínalo to vzhledem, maminka měla vysokou

postavu a z práce na zahradě silná předloktí. Teta byla drobná, skoro křehká, trochu jako já, a nosila úplně kraťouchý sestřih, což mi tehdy připadalo úžasné.

Ten večer, když tatínek položil na stůl boxerské rukavice, teta tiše ukusovala chleba. Malinko jsem se před ní styděl, protože mě viděla tak slabého, a udivovalo mě, že ona slabě vůbec nepůsobila, přestože byla taky drobná a na zátylku měla malý strup, který vypadal, že se nikdy nezahojí.

V noci občas přicházela ke mně do pokoje a sedávala na podlaze vedle mé postele. Když dnes nemůžu spát, dívám se někdy na podlahu u postele, a jestliže otočím hlavu rychle ze strany na stranu, mám na okamžik pocit, že tam pořád ještě sedí.

Toho večera tam zůstala dlouho a dívala se na mě. Trochu jsem se bál, protože mi to připadalo divné. Vzala mě za ruku a pevně ji stiskla, měla ruce jako malá holka.

Promluvila na mě německy, šlo jí to mnohem lépe, než jsem čekal, její přízvuk zněl legračně, ale nesmál jsem se.

„Když mi bylo tolik co tobě, byla jsem na tom taky tak,“ řekla.

„Proč?“

„Neměla jsem tátu.“

„To byl nějaký důvod?“

„Tenkrát jo.“

Dlouho jsme tak seděli, představoval jsem si, jak hrozný musel být život bez tatínka, a palcem jsem ji pohládl po hřbetě ruky.

„Ostatní ti ubližovali?“ zeptal jsem se.

Hlasitě se nadechla, stiskla mi ruku trochu silněji a řekla větu, kterou jsem nikdy předtím neslyšel: „Jestli se tě někdy dotknou, dej mi vědět, já je zabiju.“

Alex

Byl tak naivní. A měl fascinující měkký pohled, jako by se pořád něčím trápil. Jako by měl v každém oku ukrytou nějakou cizí, černou galaxii. Nikdy nezapomenu na tu noc, na jeho výraz. Hans to neví, ale patří k té malé hrstce důvodů, proč jsem tenkrát zůstala naživu.

V jednom z těch dnů, kdy pro mě nevycházelo slunce, jsem ho uviděla na zahradě sedět v trávě a posadila se vedle něho.

„Jak je?“ zeptala jsem se.

Černé vlasy měl husté jako srst nějakého zvířátka. Seděl vedle mě a já jsem v něm cítila stejnou tíhu, která mě přes den otupovala a v noci nutila být vzhůru.

„Je mi smutno, teto Alex,“ řekl.

Nejraději bych ho byla objala, ale neodvážila jsem se. Dlouho jsem věřila, že když se k někomu příliš přiblížím, moje zlé myšlenky na něho mohou přeskočit jako španělská chřipka.

Byl jako voda nahoře v lesích, mírný a tichý. Musela jsem na něho dávat pozor. Moje sestra to neuměla, vychovávala ho jen polibky. Co mu to bylo platné, že mu slíbala slzy, když ho děti ve škole chtěly zmlátit?

Občas jsem ho tajně sledovala při boxerském tréninku, stála jsem za dveřmi tělocvičny a pozorovala ho přes nažloutlé sklo. Nikdy jsem nechtěla mít děti a určitě by to nedopadlo dobře, ale pohled na toho chlapečka mezi pohupujícími se pytli písku, sbírajícího sílu do nich udeřit, mě dojímalo. Bude se umět ubránit, jestliže mu někdo ukáže jak.

Hans

Do tělocvičny padalo večerní světlo, od stropu visely na řetězech boxovací pytle. Po tréninku jsem vždycky celý zpocený nasedl do auta. Tatínek se na mě při hodině díval, teď jsme tu spolu seděli a nic neříkali. Viděl jsem na něm, že je šťastný, nebo jsem si to tenkrát aspoň myslel.

Čtyřikrát týdně mě vozil na trénink a díval se. Potom nám maminka upekla brambory s cibulí a kyselými okurkami, říkala tomu selská snídaneč. Jako dospělý jsem to párkrát zkusil uvařit, ale chutnalo to nějak jinak.

O pár týdnů později mě kluci ve škole znovu chtěli zmlátit. Zase jsem se před nimi dal na útěk, ale tentokrát jsem si to rozmyslel a zastavil se. Otočil jsem se a zvedl pěsti, jak mi to ukazoval trenér v boxu, pravičku k bradě, levou před hlavu ve výši očí. Nikdo na mě nezaútočil.

Trénoval jsem, až mě bolely klouby v prstech. Boxování pro mě bylo něco úplně jiného než ostatní sporty, protože ode mě nikdo nečekal, že se u toho budu radovat, a mohl jsem zůstat sám se svými bolestmi, svou

silou, svým strachem. Při boxování jsem se dostával tak blízko k jiným klukům jako nikdy předtím. Když jsme trénovali boj v klinči, číchal jsem jejich pot a vnímal jejich horkost. Dráždilo mě to, že začátku se mi z toho často dělalo špatně, ale zvykl jsem si. Při vzpomínce na tu dobu si dnes myslím, že pro mě druhí lidé začali být snesitelní až poté, co jsem se s nimi začal prát. Nejraději jsem boxoval na distanc, s nataženými pažemi, a protivníka jsem si držel od těla.

Ve třinácti jsem nastoupil ke svému prvnímu zápasu a prohrál na body, to vím dodnes, ale protivníka si už nevybavuju. Tatínek seděl u ringu. V autě mi políbil klouby na ruce a řekl, že na mě ještě nikdy nebyl tak hrdý, na to se pamatuju přesně.

Když mi bylo patnáct, jeli jsme v listopadu na turnaj do Braniborska. Cestou, kousek před Berlínem, byla na mostě přes Havolu na vozovce vrstva ledu. Auto dostalo smyk a narazilo do svodidel. Tatínek vystoupil a šel proti vozidlům jedoucím za námi, aby nikdo nenajel do auta s jeho synem. Já jsem zůstal sedět na sedadle spolujezdce a bál se. Ve zpětném zrcátku jsem viděl domíchávač s cementem, který měl na čelním skle nalepený blikající nápis „Hansi“. Ten vůz tatínka zachytil maskou chladiče a roztříštil mu obličej. Domíchávač měl pomačkaný plech na přední kapotě. Na pohřeb si nevzpomínám, ani na následující měsíce.

O půl roku později jsem našel maminku ležet na zahradě, byla venku, protože jsem ji poprosil, aby mi večer

posypala míchaná vajíčka pažitkou. Pohybovala se pomalu, koutky očí se jí leskly a vedle ní ležel košíček s čerstvou pažitkou, kterou pro mě ustříhla. Dívala se na mě. Připadala mi moc krásná.

Zavolal jsem záchranku, potom jsem seděl vedle ní v trávě, čekal a poslouchal, jak je chrastění v jejích plicích tišší a tišší. Stisk její ruky zůstal pevný, ale dech jí nakonec umlkl docela. Při pitvě se zjistilo, že umřela na včelí bodnutí, jed u ní vyvolal alergický šok.

Rakev byla z třeshňového dřeva. Tatínek ji řadu let předtím vyrobil podle mamčiněho přání a vyřezal do dřeva květiny. Lidé házeli malou lopatkou do hrobu hlínu. Mamčině nevládní sestra na sobě měla bílé šaty, vzala hlínu rovnou do ruky a pustila ji na rakev. To mě zaujalo a vzpomněl jsem si, jak maminka klečívala na zahradě a trhávala jahody, a tak jsem taky sáhl do hlíny rukou.

Tatínek umřel, protože jsem chtěl boxovat v Braniborsku. Maminka umřela, protože jsem chtěl jíst vajíčka s pažitkou. Několik dnů jsem čekal, že se z té noční můry probudím, a když k tomu nedošlo, naplnila mě temnota tak silná, že se dnes dívám, jak jsem to přežil.

Po pohřbu se mnou teta mluvila anglicky, plakala a při každém slově jí cukalo levé oční víčko. Nerozuměl jsem jí. Já jsem plakat nemohl, chtěl jsem křičet, ačkoliv jsem nikdy nekřičel.

V kostele měli za oltářem kříž a na ten jsem se díval. Ježíš, který na něm visel, měl ve tváři lhostejný výraz.

Svlékl jsem si sako a tloukl pěstmi do kostelní zdi, až jsem si na levé ruce zlomil záprstní kost nad malíčkem.

Alex

Francisco Goya počátkem roku 1792 ohluchl, onemocněl tak silnou horečkou, až z toho ztratil sluch. Poté se odstěhoval z Madridu do jedné venkovské vily a tam namaloval na stěny jídelny a salonu čtrnáct obrazů. Nijak ty obrazy nepojmenoval. Můžeme předpokládat, že je nemaloval pro nikoho jiného, jenom pro sebe. Říká se jim *pinturas negras*, černé malby. Krásný název, podle mého.

Temná, rozčilující díla, plná násilí, nenávisti a šílenství. Jsou geniální, ale těžko se na ně dívá. Jeden obraz představuje boha Saturna, který požírá svého syna, protože mu věštba předpověděla, že ho jeden z vlastních synů svrhne. Říká se, že se Goya kvůli své hluchotě zbláznil. To šílenství je v očích boha na obraze.

Je to součást mé nemoci, jestliže cítím, že ke mně obrazy promlouvají, nebo se to stává i jiným lidem?

Když umřela moje sestra, šílenství už v mém životě bylo. Není mi zatěžko to přiznat, protože to mnohé vysvětluje. Lékaři tomu tak neříkali, mluvili o disociaci a traumatu, ale já vím, že jsem se potýkala se šílenstvím. Musela jsem ho porazit sama. Kdybych si vzala Hanse k sobě, zničila bych nás oba. Nakazily by ho moje temné